

**UDHËZIM**  
**Nr.5, datë 25.3.2011**

**PËR KËRKESAT SPECIFIKE TË HIGJENËS PËR STABILIMENTET E PRODHIMIT,**  
**GRUMBULLIMIT DHE PËRPUNIMIT TË QUMËSHTIT, DHE PRODUKTEVE ME BAZË QUMËSHTI**  
*(ndryshuar me udhëzimin nr. 14, datë 11.11.2020)*

Në mbështetje të nenit 102, pika 4 të Kushtetutës, nenit 23, pika 1 dhe 2 të ligjit nr.9863, datë 28.1.2008 “Për ushqimin”,

**UDHËZOJ:**

**PJESA I**  
**TË PËRGJITHSHME**

1. Ky udhëzim përcakton kërkesat specifike shëndetësore dhe të higjienës për prodhimin, grumbullimin, përpunimin dhe shpërndarjen e qumështit të papërpunuar dhe produkteve me bazë qumështi dhe kontrollet zyrtare të tyre.

2. Ky udhëzim nuk zbatohet për:

- a) prodhimin primar për përdorim vetjak;
- b) përgatitjen, trajtimin ose ruajtjen e ushqimit për konsum vetjak;
- c) furnizimin direkt nga prodhuesi, të sasive të vogla të qumështit të papërpunuar te konsumatori i fundit ose te pikat lokale të pakicës që furnizojnë direkt konsumatorin e fundit lokal;
- d) shitjen me pakicë, për veprimet me qëllim furnizimin e një pike tjetër, kur:
  - i) operacionet kanë të bëjnë vetëm në depozitimin ose transportin, rast në të cilin zbatohen kërkesat specifike të temperaturës, së përcaktuara në pikat 31 dhe 32; ose
  - ii) furnizimi bëhet nga pika e pakicës vetëm te një pikë tjetër pakice dhe, në përputhje me legjislacionin në fuqi është një aktivitet i lokalizuar dhe i kufizuar.

3. Për qëllim të këtij udhëzimi, do të zbatohen përkufizimet e përcaktuara në ligjin “Për ushqimin”, nr.9863, datë 28.1.2008 dhe termat e mëposhtëm do të kenë këto kuptime:

- a) “Qumësht i papërpunuar” quhet qumështi i prodhuar nga sekretimi i gjëndrave të qumështit të kafshëve të fermës, i cili nuk është ngrohur mbi 40°C ose nuk i është nënshtruar asnjë veprimi që ka efekt të ngjashëm.
- b) “Fermë qumështi” është stabilimenti ku mbarështohen një ose më shumë kafshë (lopë, buallica, dhi ose dele) për prodhimin e qumështit që do të vendoset në treg si ushqim;
- c) “Produkte me bazë qumështi” quhen produktet e përpunuara, të përfituara nga përpunimi i qumështit të papërpunuar ose nga përpunimi i mëtejshëm i këtyre produkteve të përpunuara.
- d) “Autoriteti kompetent” quhet Autoriteti Kombëtar i Ushqimit dhe strukturat e tij inspektuese.

**PJESA II**  
**KËRKESAT SPECIFIKE NË LIDHJE ME FERMAT E PRODHIMIT TË QUMËSHTIT, QUMËSHTIT**  
**TË PAPËRPUNUAR DHE PRODUKTEVE ME BAZË QUMËSHTI**  
*(ndryshuar shkronjat “a” dhe “b” të pikës 33 me udhëzimin nr. 14, datë 11.11.2020)*

1. Operatorët e biznesit ushqimor që prodhojnë ose grumbullojnë qumështin e papërpunuar, duhet të plotësojnë kërkesat e mëposhtme:

- a) kërkesat për shëndetin dhe mirëqenien e kafshëve sipas legjislacionit në fuqi;
- b) kërkesat e përgjithshme të higjienës për prodhimin e ushqimit dhe/ose stabilimentet e përpunimit, të përcaktuara në udhëzimin e Ministrit të Bujqësisë, Ushqimit dhe Mbrojtjes së Konsumatorit “Për kushtet e përgjithshme dhe të veçanta të higjienës për stabilimentet e ushqimit dhe operatorët e biznesit ushqimor”;
- c) qumështi i papërpunuar, që do të përdoret për konsum njerëzor, të plotësojë kërkesat e higjienës të përcaktuara në këtë udhëzim;

d) kërkesat e gjurmëshmërisë të përcaktuara në legjislacionin në fuqi. Për këtë qëllim, ato duhet të mbajnë të dhëna për çdo kafshë të stabilimentit, në veçanti, të: numrit të identifikimit të kafshës, të dhëna personale të pronarit, adresën, ekzaminimin klinik, diagnostik dhe laboratorik të kafshës.

2. Nëse kërkesat e pikës 1 nuk plotësohen, autoriteti kompetent ndalon aktivitetin e biznesit ushqimor për prodhimin ose grumbullimin e qumështit të papërpunuar dhe nxjerrjen në treg të qumështit të papërpunuar.

3. Qumështi vlerësohet me kontrollin fizik dhe testimet laboratorike, si:

- a) i përshtatshëm për konsum njerëzor;
- b) i papërshtatshëm për konsum njerëzor;
- c) i përshtatshëm me kusht për konsum njerëzor.

4. Qumështi lëndë e parë konsiderohet i përshtatshëm për konsum njerëzor nëse përftohet nga kafshët:

a) të cilat nuk shfaqin shenja të sëmundjeve ngjitëse, të transmetueshme te njeriu nëpërmjet qumështit;

b) që janë në gjendje të përgjithshme shëndetësore të mirë, nuk paraqesin asnjë shenjë të sëmundjes që mund të kontaminojnë qumështin dhe, në veçanti, që nuk vuajnë nga infeksione të aparatit gjenital me rrjedhje, nga sëmundje të aparatit tretës të shoqëruara me diarre dhe temperaturë ose nga infeksione të dallueshme të gjirit;

c) të cilat nuk kanë plagë të gjirit, që mund të ndikojnë negativisht në qumësht;

d) të cilat nuk janë trajtuar me lëndë ose produkte të rrezikshme për shëndetin e njeriut, të paligjshme sipas legjislacionit në fuqi; dhe

e) për të cilat, nëse janë përdorur substanca apo produkte të lejuara, janë respektuar afatet e parashikuara të tërheqjes së këtyre produkteve ose lëndëve.

5. Në veçanti, për sa i përket brucelozës, qumështi i papërpunuar duhet të përftohet prej:

- i) lopëve ose buajve që i përkasin një tufe zyrtarisht të paprekur nga bruceloza;
- ii) deleve ose dhive të cilat i përkasin një ferme zyrtarisht të paprekur nga bruceloza; ose
- iii) femrave që i përkasin specieve të tjera, për specie të dyshuara për brucelozë, për tufat e kontrolluara rregullisht për këtë sëmundje sipas një plani kontrolli të aprovuar nga autoriteti kompetent.

6. Për sa i përket tuberkulozit, qumështi i papërpunuar duhet të përftohet prej:

- a) lopëve ose buajve që i përkasin një tufe zyrtarisht të paprekur nga tuberkulozi; ose
- b) femrave që u përkasin specieve të tjera, për specie të dyshuara për tuberkuloz, për tufat e kontrolluara rregullisht për këtë sëmundje sipas një plani kontrolli të aprovuar nga autoriteti kompetent.

7. Nëse në një fermë mbahen së bashku dhi dhe lopë, dhitë t'u nënshtrohen kontrollit për tuberkulozin.

8. Pa cenuar pikën 4, qumështi i papërpunuar konsiderohet i papërshtatshëm për konsum njerëzor:

- a) nëse është i papastër, i kontaminuar ose i ndotur në mënyrë të dukshme;
- b) nëse konservohet me substanca kimike ose nëse përmban substanca të palejuara;
- c) nëse ngjyra, shija, era dhe konsistenca janë ndryshuar;
- d) nëse nuk plotëson kriteret mikrobiologjike;
- e) nëse kontaminimi përcaktohet me radio nukleotide mbi nivelin e lejuar të aktivitetit.

9. Qumështi i papërpunuar, i papërshtatshëm për konsum njerëzor nuk nxirret në treg, por me autorizim ose udhëzime të përshtatshme nga autoriteti kompetent:

a) mund të përdoret për qëllime teknike ose si ushqim për kafshë vetëm pas përpunimit të përshtatshëm; ose

b) konfiskohet ose eliminohet, në mënyrë që të parandalohet përhapja e sëmundjeve ngjitëse ose çdo rrezik tjetër për shëndetin e njerëzve ose të kafshëve.

10. Megjithatë, qumështi i papërpunuar, i prodhuar nga kafshët që nuk i plotësojnë kërkesat

e pikave 5, 6 dhe 7, mund të jetë i përshtatshëm me kusht, me autorizimin e autoritetit kompetent:

a) në rastin e lopëve ose të buajve që nuk tregojnë reaksion pozitiv ndaj testeve për tuberkuloz ose brucelozë, as ndonjë simptomë të këtyre sëmundjeve, pasi i është nënshtruar një trajtimi termik, të tillë që të tregojë një reaksion negativ të testit të fosfatazës;

b) në rastin e deleve ose dhive që nuk tregojnë reaksion pozitiv ndaj testeve të brucelozës, ose të cilat janë vaksinuar kundër brucelozës, si pjesë e një programi vaksinimi të miratuar dhe që nuk shfaqin ndonjë simptomë të kësaj sëmundjeje, ose:

i) për prodhimin e djathit me një periudhë staxhionimi, të paktën dy muaj; ose

ii) pasi i është nënshtruar një përpunimi termik, të tillë që të tregojë një reaksion negativ ndaj testit të fosfatazës; dhe

c) në rastin e femrave të kafshëve të llojeve të tjera, të cilat nuk tregojnë një reaksion pozitiv ndaj testeve të tuberkulozit ose brucelozës dhe as ndonjë simptomë të këtyre sëmundjeve, por që i përkasin një tufe të prekur nga brucelozja ose tuberkulozi konstatuar nga kontrollet e referuara në pikën 5 (iii) dhe 6 (b), nëse trajtohet për të garantuar sigurinë e tij.

11. Qumështi i papërpunuar, përfutur nga kafshë që nuk plotësojnë kërkesat e pikave 4, 5, 6, 7 dhe 10, në veçanti, çdo kafshë që shfaq individualisht një reaksion pozitiv ndaj testeve profilaktike zyrtare të tuberkulozit ose brucelozës, nuk duhet të përdoret për konsum njerëzor, përveçse kur trajtohet me nxehtësi ose me UHT ose me pasterizim të dyfishtë për një kohë të shkurtër, sipas pikave 33 dhe 34.

12. Izolimi i kafshëve të infektuara, ose që dyshohen të jenë infektuar, me ndonjë prej sëmundjeve të referuara në pikën 4, 5 ose 6, 7, duhet të jetë efektiv, për të shmangur çdo efekt të kundërt mbi qumështin e kafshëve të tjera.

13. Pajisjet e mjeljes dhe ambientet e ruajtjes, përpunimit ose ftohjes së qumështit, të vendosen dhe të ndërtohen në mënyrë të tillë që të kufizojnë rrezikun e kontaminimit të qumështit.

14. Ambientet për ruajtjen e qumështit të jenë të mbrojtura nga parazitët, të kenë ndarje të përshtatshme nga ambientet ku strehohen kafshët, të përmbushin kërkesat e përcaktuara në pikat 4, 5, 6 dhe 7 dhe të kenë pajisje të përshtatshme frigoriferike.

15. Sipërfaqet e pajisjeve që janë në kontakt me qumështin (enët, mbajtëset e qumështit, rezervuarët, që përdoren për mjeljen, grumbullimin ose transportin e qumështit) duhet të jenë lehtësisht të pastrueshme e dezinfektueshme dhe të mbahen në kushte të mira. Kjo kërkon përdorimin e materialeve të lëmuara, që lahen lehtë dhe jotoksike.

16. Pas përfundimit të mjeljes, këto sipërfaqe duhet të pastrohen dhe, kur është e nevojshme, të dezinfektohen. Pas çdo mjeljeje, ose pas çdo serie përdorimi, gjatë së cilës ka hapësira të vogla kohore ndërmjet zbrazjes dhe mbushjes pasardhëse, por në të gjitha rastet, të paktën një herë në ditë, enët e mjeljes, makinat mjelëse mekanike dhe enët mbajtëse në kontakt me qumështin, tanket dhe kontejnerët e qumështit të përdorura për transportin e qumështit të papërpunuar duhet të pastrohen dhe dezinfektohen në mënyrën e duhur përpara se ato të përdoren përsëri.

17. Ambientet në të cilat ruhet dhe përpunohet qumështi, si dhe enët dhe pajisjet të cilat bien në kontakt me qumështin gjatë procesit të prodhimit, përpunimit dhe transportit, duhet të përmbushin kërkesat përkatëse të përcaktuara në këtë udhëzim.

18. Mjelja të bëhet duke respektuar kushtet higjienike, duke bërë të mundur, në veçanti:

a) që, përpara fillimit të mjeljes, thithët, gjiri dhe pjesët e afërta, të jenë të pastra;

b) që qumështi i përfutur nga çdo kafshë të kontrollohet për anomalitë organo-leptike ose fiziko-kimike nga mjelësi ose më një metodë që jep rezultate të ngjashme dhe që qumështi që paraqet këto anomalitë nuk përdoret për konsum njerëzor;

c) që qumështi i përfutur prej kafshëve që paraqesin shenja klinike të sëmundjeve të gjirit të mos përdoret për konsum njerëzor, përveç rasteve kur udhëzon veterineri;

d) identifikimin e kafshëve që i nënshtrohen trajtimit mjekësor, të cilat kanë mundësi t'i transmetojnë mbetjet të qumështit, dhe që ky qumësht i përfutur nga këto kafshë të mos përdoret për konsum njerëzor përpara përfundimit të periudhës së parashikuar të tërheqjes; dhe

e) që për thithkat të përdoren vetëm solucione të miratuara nga autoriteti kompetent.

19. Menjëherë pas mjeljes, qumështi duhet të mbahet në një vend të caktuar, të pastër, i tillë

që të shmangë çdo kontaminim. Ai duhet të ftohet menjëherë në temperaturë jo më shumë se 8°C në rast të grumbullimit ditor, ose jo më shumë se 6°C nëse grumbullimi nuk është ditor.

20. Gjatë transportit duhet të ruhet sistemi i ftohjes dhe me mbërritjen në stabilimentin përpunues, temperatura e qumështit nuk duhet të jetë më e lartë se 10°C.

21. Operatorët e biznesit ushqimor nuk zbatojnë kërkesat e temperaturës të përcaktuara në pikën 19 dhe 20 në qoftë se qumështi përmbush kriteret e përcaktuara në pikën 27, 28, 29 dhe ose:

a) kur qumështi përpunohet brenda dy orëve nga mjelja; ose

b) kur është e nevojshme një temperaturë më e lartë për qëllime teknologjike për prodhimin e produkteve të caktuara me bazë qumështi, autorizuar nga autoriteti kompetent.

22. Gjatë mjeljes dhe grumbullimit duhet të tregohet kujdesi i duhur për parandalimin e kontaminimit të jashtëm dhe për të siguruar mbrojtjen nga kushtet atmosferike.

23. Qumështi që nuk është i ambalazhuar ngarkohet në cisterna, kontejnerë ose enë speciale. Qumështi i ambalazhuar mbushet në ambalazhe të përshtatshme plastike ushqimore ose ambalazhe të tjera. Cisternat, kontejnerët ose enët të cilat përdoren për transportimin e qumështit nuk duhet të përdoren për transportin e lëndëve të tjera.

24. Mjetet e transportit dhe kontejnerët për qumështin dhe produktet me bazë qumështi duhet të përmbushin kushtet e mëposhtme:

a) sipërfaqja e tyre e brendshme duhet të jetë prej materiali që mund të pastrohet, lahet dhe dezinfektohet lehtë;

b) duhet të kenë dysHEME e cila pastrohet lehtë me sipërfaqe të lëmuar dhe e tillë që ujërat të rrjedhin pa vështirësi;

c) duhet të ndërtohen në mënyrë të tillë që të evitohet ndotja me kontaminantë dhe aroma dhe të ketë sistem ventilimi;

d) të jenë të mbrojtur nga çdo agjent atmosferik dhe pluhur;

e) mjetet specifike të transportit, përveç kushteve të referuara në pikat “a”, “b”, “c” dhe “d”, duhet të kenë pajisje ftohëse dhe burime ftohëse shtesë dhe pajisje për rregullimin e temperaturës në mjetin e transportit, në mënyrë që të ruajë temperaturën konstante të ngarkesës gjatë ngarkimit dhe transportit;

f) Cisternat për transportimin e qumështit të jenë të izoluar termikisht dhe të lehta për t’u pastruar dhe dezinfektuar.

25. Personat që kryejnë mjeljen dhe/ose trajtimin e mëtejshëm të qumështit të papërpunuar duhet të veshin veshje pune të pastra e të përshtatshme.

26. Personat që kryejnë mjeljen duhet të mbajnë një shkallë të lartë të higjienës personale. Në vendin e mjeljes duhet të ketë pajisje të përshtatshme për larjen dhe dezinfektimin e duarve, në mënyrë që personat që kryejnë mjeljen dhe trajtimin e qumështit të papërpunuar të kenë të mundur larjen dhe dezinfektimin e duarve dhe të krahëve.

27. Një numër mostrash përfaqësuese të qumështit të papërpunuar të grumbulluara nga fermat, të marra në mënyrë të rastësishme, duhet të kontrollohen për përputhshmërinë me pikat 28 dhe 29. Kontrollat mund të kryhen nga ose për llogari të:

a) operatorëve të biznesit ushqimor që prodhojnë qumësht;

b) operatorëve të biznesit ushqimor që grumbullojnë ose përpunojnë qumështin;

c) një grupi të operatorëve të biznesit ushqimor ose në kontekstin e një skeme kontrolli zyrtar, kombëtare ose rajonale.

28.a) Operatorët e biznesit ushqimor të fillojnë procedurat për të siguruar që qumështi i papërpunuar përmbush kriteret (normat) e mëposhtme:

i) për qumështin e papërpunuar të lopës: Përmbajtja e mikroflorës së përgjithshme (mezofile aerobike) në 30°C (për ml) të jetë 100 000<sup>1</sup> dhe përmbajtja e qelizave somatike (për ml), 400 000<sup>2</sup>;

---

<sup>1</sup> Mesatarja gjeometrike, llogaritur për një periudhë mbi dymujore, me të paktën dy prova në muaj.

<sup>2</sup> Mesatarja gjeometrike, llogaritur për një periudhë mbi tremujore, me të paktën një provë në muaj, përveçse në rastet kur autoriteti kompetent specifikon një metodologji tjetër duke marrë parasysh ndryshimet sezonale në nivelet e prodhimit.

- ii) për qumështin e papërpunuar të përftuar nga kafshë të tjera: Përmbajtja e mikroflorës së përgjithshme (mezofile aerobike) në 30°C (për ml) të jetë 1 500 000<sup>1</sup>;
- b) Në qoftë se qumështi i papërpunuar i përftuar nga kafshë të tjera nga lopët, përdoret për prodhimin e produkteve me bazë qumështi me një proces që nuk përfshin trajtimin termik, operatorët e biznesit ushqimor duhet të marrin masa për të siguruar që qumështi i papërpunuar i përdorur plotëson normat e mëposhtme:
- Përmbajtja e mikroflorës së përgjithshme (mezofile aerobike) në 30°C (për ml), 500 000<sup>1</sup>.
29. Operatorët e biznesit ushqimor, pa përjashtuar legjislacionin në fuqi për mbetjet, duhet të ndërmarrin procedurat për të siguruar që qumështi i papërpunuar nuk nxirret në treg nëse:
- a) përmban mbetje antibiotiku në një sasi që i kalon nivelet e lejuara nga legjislacioni në fuqi; ose
- b) totali i mbetjeve të substancave antibiotike kalon çdo vlerë maksimale të lejuar.
30. Kur qumështi i papërpunuar nuk përmbush kërkesat e pikave 28 ose 29, operatori i biznesit ushqimor duhet të informojë autoritetin kompetent dhe të marrë masa për të korrigjuar situatën.
31. Operatorët e biznesit ushqimor duhet të sigurojnë që, nga momenti i pranimi në stabilimentet e përpunimit, qumështi duhet të ftohet menjëherë në një temperaturë jo më lartë se 6°C dhe të ruhet në këtë temperaturë deri në trajtimin termik të tij.
32. Operatorët e biznesit ushqimor mund ta mbajnë qumështin në një temperaturë më të lartë në qoftë se:
- a) përpunimi fillon menjëherë pas mjeljes ose brenda katër orëve nga momenti i pranimi në stabilimentin e përpunimit; ose
- b) autoriteti kompetent lejon një temperaturë më të lartë për qëllime teknologjike për prodhimin e produkteve të caktuara me bazë qumështi.
33. Kur qumështi i papërpunuar dhe produktet e bulmetit i nënshtrohen trajtimit të nxehtësisë, operatorët e biznesit ushqimor duhet të sigurojnë që kjo kënaq kërkesat e parashtruara në legjislacionin në fuqi. Në veçanti, kur përdoren proceset e mëposhtme ata duhet të sigurojnë që përputhen me specifikimet më poshtë:
- a) Pasterizimi arrihet nga trajtimi duke përfshirë:
- temperaturë të lartë për një kohë të shkurtër (të paktën 72°C për 15 sekonda);
  - temperaturë të lartë për një kohë të gjatë (të paktën 63°C për 30 minuta) ose;
  - çdo kombinim tjetër të kushteve të kohës – temperaturës për të mbajtur efekt ekuivalent, siç e tregojnë produktet, ku është e aplikueshme, reagimin negativ të një testi fosfatazë alkaline, menjëherë pas këtij trajtimi.
- b) Trajtimi me temperaturë ultra të lartë (UHT) arrihet me anë të një trajtimi:
- që përfshin një rrjedhje të vazhdueshme të nxehtësisë në një temperaturë të lartë për një kohë të shkurtër (jo më pak se 135°C në kombinim me një kohë të përshtatshme mbajtjeje), që të mos ketë mikroorganizma të qëndrueshëm ose spore të afta të rriten në produktin e trajtuar, kur mbahen në një enë të mbyllur aseptike në temperaturën e ambientit; dhe
  - të mjaftueshme për të siguruar që produktet të qëndrojnë mikrobiologjikisht të qëndrueshme, pasi të inkubohen për 15 ditë në 30°C në kontejnerë të mbyllur ose për 7 ditë në 55°C në kontejnerë të mbyllur ose pas ndonjë metode tjetër që tregon se është aplikuar trajtimi i duhur i nxehtësisë.
34. Kur gjykohet që qumështi lëndë e parë t'i nënshtrohet një trajtimi termik, operatorët e biznesit ushqimor:
- a) duhet të respektojnë procedurat e hartuara në përputhje me parimet HACCP në bazë të legjislacionit në fuqi; dhe
- b) duhet të veprojnë në përputhje me kërkesat që autoriteti kompetent mund të vendosë kur miraton stabilimentet ose kur kryen kontrole në përputhje me legjislacionin në fuqi.
35. Qumështi i trajtuar termikisht duhet të plotësojë kërkesat e mëposhtme:
-

1. Qumështi për konsum të përftohet nga qumështi i papërpunuar, i prodhuar në përputhje me kërkesat e këtij udhëzimi dhe që plotëson kërkesat si më poshtë:

a) pastrimi fizik i qumështit të jetë bërë në centrifuga ose pajisje të tjera filtruese të përshtatshme për pastrimin fizik të qumështit;

b) qumështi i lopës të ketë:

i) përmbajtje yndyre jo më të vogël se 3.6 për qind;

ii) pikë ngrirjeje jo më të lartë se -0,520 gradë C. Shmangiet nga kjo pikë ngrirjeje lejohen vetëm në rastet kur nga kontrollet e kryera nuk vërehen shtesa uji në qumështin e papërpunuar;

iii) densitet 1,028 gr/litër, të përcaktuar për qumështin e plotë, në temperaturën 20 gradë C, ose ekuivalente me densitetin e përcaktuar për qumështin plotësisht të skremuar, në 20 gradë C;

iv) përmbajtja e proteinës të jetë jo më pak se 28 gr/litër, e llogaritur duke shumëzuar me 6,38 përmbajtjen e azotit total të qumështit, shprehur në përqindje;

v) përmbajtje të lëndës së thatë, pa yndyrë, jo më pak se 8,5 për qind.

36. Operatorët e biznesit ushqimor që prodhojnë produkte me bazë qumështi duhet të ndërmarrin procedura të tilla që sigurojnë menjëherë përpara përpunimit:

a) që qumështi i papërpunuar i lopëve që përdoret për prodhimin e produkteve me bazë qumështi të ketë përmbajtjen e mikroflorës së përgjithshme në 30°C, më pak se 300 000 për ml; dhe

b) që qumështi i lopëve, që i është nënshtruar më përpara një procesi termik, që përdoret për prodhimin e produkteve me bazë qumështi, të ketë përmbajtjen e mikroflorës së përgjithshme në 30°C, më pak se 100 000 për ml.

37. Kur qumështi nuk përmbush kriteret e përcaktuara në pikën 36, operatori i biznesit ushqimor informon autoritetin kompetent dhe merr masa për të korrigjuar situatën.

38. Pavarësisht nga sa përcaktohet në pikën 36 (a), përmbajtja maksimale e mikroflorës së përgjithshme, për qumështin e lopës së papërpunuar, zbatohet vetëm kur ky qumësht do të trajtohet me nxehtësi dhe nuk i është nënshtruar një trajtimi të tillë, brenda periudhës së dorëzimit, specifikuar në procedurat e aprovuara bazuar në HACCP, të vendosura nga operatorët e biznesit ushqimor.

39. Mbyllja hermetike e ambalazhit duhet të bëhet menjëherë pas mbushjes në stabilimentin përpunues, ku është kryer trajtimi termik i fundit i produkteve të lëngshme me bazë qumështi, me pajisje mbyllëse që parandalojnë kontaminimin. Mbyllja të bëhet në mënyrë të tillë që pas hapjes, shenja e hapjes së tij të jetë e qartë dhe lehtësisht e dallueshme.

40. Përveç kërkesave të përgjithshme për etiketimin, të përcaktuara në legjislacionin në fuqi, etiketimi duhet të përmbajë dhe kërkesat e mëposhtme specifike:

a) në rastin e qumështit të papërpunuar, që do të përdoret direkt për konsum njerëzor, etiketa duhet të përmbajë fjalët “qumësht i papërpunuar”;

b) në rastin e produkteve të prodhuara nga qumësht i papërpunuar, nëpërmjet një procesi prodhimi që nuk përfshin ndonjë trajtim termik ose trajtim fizik ose kimik, fjalët “prodhuar me qumësht të papërpunuar”.

41. Kërkesat e pikës 40 aplikohen për produktet e destinuara për tregtim me pakicë.

### PJESA III

## KONTROLI I QUMËSHTIT TË PAPËRPUNUAR DHE PRODUKTEVE ME BAZË QUMËSHTI

1. Kafshët në fermat e prodhimit të qumështit duhet t'u nënshtrohen kontrolleve zyrtare për të verifikuar nëse respektohen kërkesat shëndetësore për prodhimin e qumështit lëndë e parë, dhe në veçanti gjendjes shëndetësore të kafshëve dhe përdorimit të medikamenteve mjekësore veterinarë. Këto kontrolle kryhen sipas legjislacionit në fuqi për kafshët, shëndetin publik ose mirëqenien e kafshëve.

2. Nëse ka vend për dyshime se kërkesat shëndetësore të kafshës nuk respektohen, të kontrollohet gjendja e përgjithshme shëndetësore e kafshës.

3. Stabilimentet e prodhimit dhe të përpunimit të qumështit duhet t'u nënshtrohen kontrolleve zyrtare për të verifikuar nëse kërkesat e higjienës respektohen. Këto kontrolle zyrtare duhet të

përfshijnë lokalet, pajisjet, kushtet mjedisore, ambalazhimin, mënyrën e përpunimit, magazinimit dhe nxjerrjes në treg dhe mund të përfshijnë inspektime dhe/ose monitorim të kontrolleve që kryen vetë operatori.

Nëse rezulton që higjiena është e papërshtatshme, autoriteti kompetent duhet të verifikojë nëse janë marrë hapat e përshtatshëm për përmirësimin e situatës.

4. Autoriteti kompetent kryen kontrolle zyrtare të zakonshme sipas programit të mëposhtëm:

a) të paktën një herë në vit në çdo fermë të prodhimit të qumështit, për të kontrolluar nëse respektohen kushtet e përcaktuara në këtë udhëzim për fermat e qumështit;

b) të paktën dy herë në vit në çdo fermë të prodhimit të qumështit, për të kontrolluar se mjelja, grumbullimi dhe transporti i qumështit në pikën e grumbullimit përmbush kërkesat e këtij udhëzimi;

c) gjatë kontrolleve në qendrat e grumbullimit merren mostra të qumështit nga çdo prodhues dhe kontrollohen për:

i) numrin total të mikroorganizmave;

ii) numrin e qelizave somatike;

iii) praninë e brucelozës.

d) të paktën një herë në muaj, merren mostra nga të gjithë prodhuesit në çdo qendër grumbullimi për testin e reduktazës;

e) të paktën katër herë në vit, merren mostra të qumështit dhe produkteve me bazë qumështi nga të gjithë prodhuesit dhe kontrollohen për:

i) numrin total të mikroorganizmave;

ii) numrin total të qelizave somatike;

iii) praninë e brucelozës.

5. Autoriteti kompetent duhet të monitorojë kontrollet e kryera në përputhje me pikat 27, 28, 29, 30, 36, 37 dhe 38.

6. Nëse operatori i biznesit ushqimor nuk ka korrigjuar situatën brenda tre muajve nga njoftimi i parë nga autoriteti kompetent i kontrollit, për mospërputhje me normat në lidhje me përmbajtjen e mikroflorës së përgjithshme dhe përmbajtjen e qelizave somatike, shpërndarja e qumështit të papërpunuar nga ferma e prodhimit të ndërpritet.

Megjithatë autoriteti kompetent mund të autorizojë ose udhëzojë përdorimin e tij në bazë të kërkesave në lidhje me trajtimin dhe përdorimin e tij, të nevojshme për të mbrojtur shëndetin publik. Ky pezullim ose këto kërkesa duhet të mbeten në fuqi deri në momentin që operatori i biznesit ushqimor të ketë faktuar se qumështi lëndë e parë përmbush kriteret e sigurisë.

7. Treguesit e cilësisë për analizimin e testimin e qumështit të trajtuar termikisht janë si më poshtë:

- përmbajtja e lëndës së thatë totale;
- përmbajtja e yndyrës;
- përmbajtja e lëndës së thatë pa yndyrë;
- përmbajtja e proteinës;
- pesha specifike.

8. Treguesit për analizimin dhe testimin e qumështit të papërpunuar janë si më poshtë:

- pika e ngrirjes;
- përmbajtja e mikroflorës së përgjithshme në 30°C;
- përmbajtja e qelizave somatike;
- detektimi i antibiotikëve dhe sulfonamideve.

9. Metodatat analitike të referencës për analizimin dhe testimin e treguesve të përcaktuar në pikat 7 dhe 8 dhe metoda e marrjes së mostrave, janë si më poshtë:

a) SSH ISO 707:1999 "Metoda e marrjes së mostrave për qumështin dhe produktet me bazë qumështi";

b) Përcaktimi i përmbajtjes së mikroflorës së përgjithshme në 30°C;

Metoda ISO 4833:2003 "Mikrobiologjia e ushqimeve dhe ushqimeve për kafshë".

c) Përcaktimi i përmbajtjes së qelizave somatike;

Metoda ISO 13366-1: IDF 148-1, duke përdorur mikroskop;

d) Përcaktimi i përmbajtjes së lëndës së thatë;

Metoda me tharje: 925.23 (2005) AOAC Bot.18;

dh) Përcaktimi i përmbajtjes së lëndës së thatë, pa yndyrë;

Metoda me llogaritje: 990.21 (2005) AOAC Bot.18;

e) Përcaktimi i përmbajtjes së yndyrës:

I. Metoda Gerber: 2000.18 (2005) AOAC Bot.18;

II. Metoda me ekstraktim (Roese-Gottlieb): 905.02 (2005) AOAC Bot.18;

III. Metoda me ekstraktim me eter (Mojonnier): 989.05 (2005) AOAC Bot.18;

f) Përcaktimi i përmbajtjes së proteinës:

Metoda Klejdahl: 991.20 (2005) AOAC Bot.18;

g) Përcaktimi i peshës specifike;

Metoda me hidrometër: 925.22 (2005) AOAC Bot.18;

h) Përcaktimi i pikës së ngrirjes

Metoda krioskopike: 920.22 (2005) AOAC Bot.18.

10. Për metodat analitike të referencës të listuara në pikën 9, të përdoret versioni i fundit i publikuar.

#### PJESA IV DISPOZITA TË FUNDIT

1. Pikat 28 dhe 36 të pjesës II “Kërkesat specifike në lidhje me feramat e prodhimit të qumështit, qumështit të papërpunuar dhe produkteve me bazë qumështi”, hyjnë në fuqi më 1 janar 2014.

2. Shkeljet e dispozitave të këtij urdhri përbëjnë kundërvajtje administrative dhe trajtohen si të tilla sipas përcaktimit të pikës “gj” të nenit 68 të ligjit nr.9863, datë 28.1.2008 “Për ushqimin”.

3. Udhëzimi nr.24, datë 25.11.2010 “Për kërkesat specifike të higjienës në stabilimentet e prodhimit, grumbullimit dhe përpunimit të qumështit dhe produkteve me bazë qumështi”, shfuqizohet.

4. Për zbatimin e këtij udhëzimi ngarkohen Drejtoria e Përgjithshme e Politikave të Sigurisë Ushqimore dhe Autoriteti Kombëtar i Ushqimit.

Ky udhëzim hyn në fuqi menjëherë dhe botohet në Fletoren Zyrtare.

MINISTRI I BUJQËSISË, USHQIMIT DHE  
MBROJTJES SË KONSUMATORIT  
**Genc Ruli**